CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY

W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MGE-R1

CZERWIEC 2018

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny**. Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać pozytywnie oceniona, nawet jeżeli nie została przewidziana w przykładowych odpowiedziach w zasadach oceniania.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska, rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Przyznając punkty, nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym podejrzeń o niesamodzielność w pisaniu pracy.

Zadanie 1.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B.

Zadanie 1.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

D.

Zadanie 2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych cech.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- duże deniwelacje
- duże nachylenie stoków wzniesień
- obecność ostańców skalnych (form skalnych)
- obecność wzniesień
- brak dolin rzecznych.

Zadanie 3. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych różnic między obszarami pokrytymi lasami.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Las Szeligowiec jest położony na obszarze równinnym, a las Bienia na wzniesieniu.
- W lesie Bienia deniwelacje przekraczają 60 m, a w lesie Szeligowiec 20 m.
- Tylko w lesie Szeligowiec występują strumienie (rzeki/cieki).
- Przez obszar zalesiony las Bienia przebiega droga wojewódzka (796) i droga asfaltowa.
- Tylko na obszarze lasu Szeligowiec znajduje się pole namiotowe oraz pojedyncze zabudowania.

Różnice powinny odnosić się tylko do obszarów zalesionych w wyznaczonych polach mapy.

Zadanie 4.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za poprawne przyporządkowanie sześciu zakładów przemysłowych.

1 p. – za poprawne przyporządkowanie trzech-pięciu zakładów przemysłowych.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Przemysł paliwowo-energetyczny:
- Koksownia „Przyjaźń” Spółka z o.o.
- Elektrownia „Łagisza”

Przemysł mineralny:
- Huta Szkła „Zawiercie”
- Fabryka Cementu „Wysoka”

Przemysł metalurgiczny:
- ArcelorMittal Poland oddział Dąbrowa Górnicza d. Huta Katowice” *(uznajemy „Huta Katowice”)*
- Huta Stali CMC

Zadanie 4.2. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
- bliskość rynku zbytu (huty ArcelorMittal Poland / „Huty Katowice”)

Uznaje się odpowiedzi:
- *obecność infrastruktury (linii kolejowej)*
- *bliskość kopalni/złóż węgla.*

Zadanie 5. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Szerokość geograficzna 50°22'
90° – 50°28' = 39°32'
Wysokość Słońca 39°32'

Zadanie 6.1. (0–1)
Schemat punktowania
1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające różnicę warunków tworzenia się planet.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Wysoka temperatura panująca bliżej Słońca umożliwiła kondensację ciężkich pierwiastków, dlatego planety grupy ziemskiej zbudowane są głównie z metali i krzemianów w przeciwieństwie do planet olbrzymów położonych dalej od Słońca. W zimniejszych rejonach mogły kondensować lekkie pierwiastki wodoru i helu, dlatego są to planety gazowe.
- Budowa planet uzależniona jest od warunków termicznych, w których tworzyły się planetozymale. Ciężkie pierwiastki (metale) gromadziły się bliżej Słońca, tam gdzie temperatura była najwyższa, dlatego planety typu ziemskiego położone bliżej Słońca mają metaliczne jądro. W niższej temperaturze mogły się gromadzić lekkie atomy gazów, dlatego planety olbrzymy położone dalej od Słońca są zbudowane z gazów.

Zadanie 6.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. F
3. P

Zadanie 7. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
największym

Przykładowe uzasadnienie
Podczas ruchu obiegowego Ziemia znajduje się najdalej od Słońca w lipcu (latem). Wtedy jest bardziej oświetlona półkula północna niż półkula południowa (na obszarach okołobiegunowych panuje dzień polarny), ponieważ Słońce góruje w zenicie nad zwrotnikiem Raka.

Zadanie 8. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie, trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów

Poprawne odpowiedzi

21 III	22 VI	22 XII
	X	
		X
X		
X		

Zadanie 9. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Zadanie 10.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. F
3. P

Zadanie 10.2. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wyjaśnienie
1 p. – za opisanie zróżnicowania stałych ośrodków barycznych w strefie międzyzwrotnikowej bez wyjaśnienia ich wpływu na zróżnicowanie wielkości opadów atmosferycznych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Nad równikiem występują opady konwekcyjne związane ze stałym niżem barycznym (codzienne, intensywne opady deszczu), a nad zwrotnikami utrzymuje się przez znaczną część roku ośrodek wysokiego ciśnienia, w którym ruch zstępujący mas powietrza ogranicza powstawanie chmur deszczowych i opadów.

Zadanie 11. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Powstały ostre granie (turnie).
- Doliny przeobraziły się z V-kształtnych w U-kształtne.
- Powstały kotły polodowcowe.
- Doliny rzeczne zostały pogłębione.

Zadanie 12. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C1

Zadanie 13. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. P
2. P
3. F

Zadanie 14.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Poziom wodonośny (piaski oligoceńskie) występuje w synklinie i znajduje się między warstwami nieprzepuszczalnymi (margle kredy i iły plioceńskie).
- Układ warstw skalnych tworzy nieckę, a warstwa wodonośna występuje między dwiema warstwami skał nieprzepuszczalnych.

Zadanie 14.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
1. F
2. F
3. P

Zadanie 15. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i dwa poprawne skutki.
1 p. – za poprawną nazwę ustroju rzeki i jeden poprawny skutek.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Śnieżno-deszczowy (lub deszczowo-śnieżny)

Przykładowe odpowiedzi
- Zagrożenie powodziami w okresie wysokich stanów wód wiosną (podczas roztopów wiosennych).
- Zagrożenie powodziami w okresie wysokich stanów wód latem podczas deszczów rozlewnych (nawałnicowych).

Uznaje się odpowiedź: zagrożenie dla żeglugi i rolnictwa w okresie niskich stanów wód, przeważających (na większości obszaru Polski) późnym latem i jesienią.

Zadanie 16. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie trzech cech krajobrazu.
1 p. – za określenie typu krajobrazu oraz podanie dwóch cech krajobrazu.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
Typ krajobrazu – staroglacjalny

Przykładowe odpowiedzi
Cechy krajobrazu:
- niewielkie deniwelacje terenu (przewaga obszarów płaskich)
- dominacja równin morenowych rozciętych dolinami rzecznymi
- występowanie meandrujących rzek
- brak jezior polodowcowych
- silnie zdenudowane, nieliczne ciągi wzgórz moren czołowych
- wysokości bezwzględne nieprzekraczające 300 m n.p.m.

Zadanie 17. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy tabeli.
1 p. – za uzupełnienie jednego wiersza tabeli.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

B – Puszcza Białowieska
C – Bory Tucholskie

Zadanie 18.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

B3

Zadanie 18.2. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za trzy poprawnie uzupełnione wiersze.
1 p. – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

III
I
II, IV (*kolejność numerów w tym wierszu dowolna*)

Zadanie 19. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie, trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

B
E
C
A

Zadanie 20. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi

A
A
B

Zadanie 21. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za sformułowanie poprawnego wyjaśnienia.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Część ludności traci źródło utrzymania (pracę sezonową) w okresie jesienno-zimowym w związku z mniejszym zapotrzebowaniem na siłę roboczą w gospodarstwach rolnych, w sadownictwie, w branżach turystycznej, gastronomicznej i budowlanej.

Zadanie 22. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Indie
Francja
Chiny

Zadanie 23. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
protestantyzm – Szwecja
prawosławie – Białoruś

Zadanie 24. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwa poprawne argumenty.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Znacząca rola języka angielskiego we współczesnym świecie jest związana z kolonialną przeszłością Imperium Brytyjskiego – jednego z największych imperiów w historii.
- Wzrost znaczenia ekonomiczno-militarnego Stanów Zjednoczonych po drugiej wojnie światowej.
- Globalizacja w sferze nauki, technologii, mediów i popkultury.
- Stosowanie języka angielskiego jako jednego z języków oficjalnych ONZ.

Zadanie 25.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za sformułowanie poprawnego wniosku.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
W dzielnicach centralnych Warszawy liczba ludności zmniejsza się (z powodu ujemnego przyrostu naturalnego oraz ujemnego salda migracji wewnętrznych, a w dzielnicach oddalonych od centrum liczba ludności wzrasta ze względu na dodatni przyrost naturalny i dodatnie saldo migracji).

Zadanie 25.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za podanie różnych przykładów działań urzędów w dwóch gminach.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Białołęka
- Budowa szkół, przedszkoli i żłobków.
- Budowa placów zabaw.
- Budowa obiektów rekreacyjno-wypoczynkowych da rodzin.
- Otwieranie klubów dla młodzieży.

Śródmieście
- Zwiększanie liczby ośrodków leczniczych i rehabilitacyjnych dla seniorów.
- Wzrost zatrudnienia w ośrodkach pomocy społecznej.
- Wspieranie wolontariatu.

Zadanie 26. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie czterech wierszy.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch, trzech wierszy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

4	*fabryka papieru*	*B*
1	**Google**	*C*
5	*Stocznia (Nagasaki)*	**D**
6	**elektrownia**	*A*

Zadanie 27. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za uzupełnienie trzech wierszy.
1 p. – za uzupełnienie dwóch wierszy.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

X	4	B
Y	3	C
Z	1	A

Zadanie 28.1. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Afryka Zachodnia (lub wybrzeże Zatoki Gwinejskiej)

Zadanie 28.2. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
Wymaganie przyrodnicze
- klimat gorący (ciepły)
- klimat wilgotny

Wymaganie pozaprzyrodnicze
- zapotrzebowanie na siłę roboczą (pracochłonna uprawa)

Zadanie 29. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne uzupełnienie trzech wierszy.
1 p. – za poprawne uzupełnienie dwóch wierszy.
albo
1 p. za podanie poprawnych nazw trzech województw.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
1. małopolskie D
2. podlaskie A
3. wielkopolskie C

Zadanie 30. (0–2)

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi

Rolnictwo intensywne	Rolnictwo ekstensywne
	X
X	
	X
	X

Zadanie 31. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
B3

Zadanie 32.1. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie poprawnego kontynentu i przyczyny.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź

Azja

Przykładowe odpowiedzi

- Wzrost zużycia surowców energetycznych w Azji wynika przede wszystkim z silnej industrializacji państw Azji Wschodniej, np. Chin.
- Zwiększenie zużycia surowców energetycznych w Azji jest spowodowane wzrostem liczby ludności na tym kontynencie.

Zadanie 32.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Firmy z wysokorozwiniętych państw Ameryki i Europy przeniosły część energochłonnej produkcji do państw afrykańskich i azjatyckich.
- Państwa Ameryki Północnej i Europy są w fazie postindustrialnej, gdzie największe znaczenie mają usługi i przemysł high-tech, które zużywają stosunkowo mało energii.
- Państwa Europy oraz Ameryki Północnej na większą skalę stosują technologie energooszczędne i na dużą skalę wykorzystują odnawialne źródła energii.
- Polityka energetyczna respektuje konwencje o ochronie powietrza (środowiska).

Zadanie 33.1. (0–2)

Schemat punktowania

2 p. – za podanie czterech poprawnych przykładów.

1 p. – za podanie dwóch, trzech poprawnych przykładów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi

- Wyłączenie dużych obszarów z rolniczego i leśnego użytkowania.
- Zmiana sieci hydrograficznej, osadniczej, komunikacyjnej, energetycznej.
- Zniszczenie pokrywy glebowej w obrębie wyrobiska, zwałowiska zewnętrznego.
- Powstanie nowych form rzeźby terenu w postaci sztucznych zagłębień (wyrobiska) i wzniesień (zwałowiska).
- Zmiana stosunków wód podziemnych, (powstał rozległy lej depresyjny).

Zadanie 33.2. (0–1)

Schemat punktowania

1 p. – za podanie trzech poprawnych przykładów.

0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi

- Powstały nowe miejsca pracy dla okolicznej ludności (obsługa turystyczna).
- Zwałowisko stało się miejscem rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców okolicznych miejscowości.

- Wybudowanie obiektów (wyciągi narciarskie, trasy rowerowe i zaplecze gastronomiczno-hotelarskie) wpłynęło na podniesienie rangi i atrakcyjności turystycznej regionu.
- Zwiększył się udział energii odnawialnej w strukturze produkcji energii elektrycznej.

Zadanie 34. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Zmniejszyła się liczba turystów odwiedzających Egipt, co było spowodowane sytuacją polityczną w tym kraju po 2011 r. (arabska wiosna) i późniejszymi zamachami na turystów.

Zadanie 35. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
C
E

Zadanie 36. (0–1)

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C.